

Вергун Антоніна Миколаївна

*ст. викл. кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

Кіцай В. А.

Студентка групи мГУФБ-15

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Анотація. Досліджено основні системні чинники впливу на економічну безпеку підприємств легкої промисловості та шляхи підвищення її рівня.

Ключові слова: розвиток легкої промисловості, економічна безпека, управління економічною безпекою.

Діяльність української економіки у кризових умовах стала випробуванням на міцність для багатьох вітчизняних підприємств. Необхідність запобігання негативному впливу дестабілізуючих факторів на результативність діяльності підприємств з метою забезпечення безпечного розвитку актуалізувала питання управління економічною безпекою підприємств. Особливого значення для успішного вирішення поставленого завдання набуває розвиток легкої промисловості, як однієї з найважливіших галузей економіки, яка є однією з провідних галузей як світової, так і національної економіки. Виступаючи соціально важливим сектором економіки, який спрямований на забезпечення потреб кінцевого споживача, українська легка промисловість сьогодні є потужним багатогалузевим комплексом з виробництва товарів народного споживання. Водночас, легка промисловість пов'язана з багатьма суміжними галузями й обслуговує увесь господарський комплекс країни [2, с. 13].

Проблеми, пов'язані управлінням економічною безпекою підприємств, зокрема підприємств легкої промисловості, розглядалися в наукових працях М. П. Войнаренка, В. В. Лойко, І. О. Тарасенко, З. Я. Шацької, І. О. Максименка та ін.

За роки незалежності легка промисловість України опинилася в кризовому стані. У результаті незбалансованого розвитку промисловості України, коли досить довгий час пріоритетними вважались вугільна, хімічна промисловість, гірничо-металургійний комплекс, легка промисловість залишалась поза увагою.

Процеси, характерні для економіки України загалом, негативно відобразились на обсягах виробництва легкої промисловості України. Основними причинами спаду були наступні: руйнування галузевих зв'язків,

системи централізованої закупівлі сировини та реалізації виробів; скорочення сировинної бази; нестійкість та недосконалість законодавчої бази; високі ставки кредитів; недостатність обігових коштів на підприємствах; низький рівень інвестицій в легку промисловість; низька конкурентоспроможність товарів легкої промисловості; насичення внутрішнього ринку дешевими імпортними товарами та товарами групи «секонд-хенд»; низький рівень маркетингового супровіду; неякісний менеджмент; недостатня підтримка галузі з боку держави; тінізація внутрішнього ринку; зниження доходів та купівельної спроможності населення.

Отже, аналіз сучасного рівня загроз економіці України та проведення спеціальних досліджень дозволило автору сформулювати основні системні проблеми, що впливають на виникнення фінансової небезпеки для підприємств легкої промисловості:

- технічна та технологічна відсталість легкої промисловості в порівнянні з техніко-технологічним рівнем аналогічного виробництва у зарубіжних країнах, що відображається у високій матеріалоемності, енергоемності та трудоємності виробництва і, як наслідок, на конкурентоспроможності продукції;
- низький рівень інноваційної та інвестиційної активності в галузі, що виражається в слабкій конкурентоспроможності вітчизняних товарів, в низькій частці «ноу-хау» та інноваційної продукції у обсязі продажів на вітчизняному та світовому ринках;
- висока частка імпортних товарів, що є причиною посилення стратегічної і товарної залежності держави від зарубіжних країн;
- відсутність цивілізованого ринку споживчих товарів, яке виражається в загостренні конкуренції на внутрішньому ринку між українськими та зарубіжними товаровиробниками;
- соціальна та кадрова проблема, що виявляється в дефіциті висококваліфікованих фахівців, управлінських кадрів, основних і допоміжних робітників по всіх технологічних переділах.

Виникнення системних проблем в галузі обумовлено внутрішньо- та зовнішньогалузевими причинами. Вони пов'язані як з діяльністю самої галузі, так і з інституційними перетвореннями й змінами в національній економіці, що є наслідком законодавчої та зовнішньоекономічної політики країни, а також з змінами в світовій економіці.

Отже, проблема низької інноваційної та інвестиційної активності, відсутність якісної сировини, відсутність державної підтримки, високе податкове навантаження та інші фактори не дозволяють підприємствам ефективно функціонувати та підтримувати належний рівень економічної безпеки.

Для ефективного управління економічною безпекою підприємства розробляється концепція економічної безпеки, тобто систему заходів або

шляхів досягнення поставлених цілей в умовах невизначеності й існування як внутрішніх так і зовнішніх загроз.

Концепція економічної безпеки може бути побудована на основі комплексного підходу з врахуванням певних етапів (рис. 1) [1, с. 129]:

Рис. 1. Комплексний підхід до формування концепції економічної безпеки підприємства

Підвищення рівня економічної безпеки підприємства можливо за умови формування системи моніторингу, як складової системи управління економічною безпекою підприємства, шляхом розробки загальної структури, системи відповідних принципів методів шляхом уточнення прийнятої стратегії, узгодження між собою стратегій всіх рівнів ієрархії (корпоративних, конкурентних, функціональних, операційних); взаємоув'язування стратегічних завдань із довгостроковими цілями та бюджетом підприємства; виявлення та координації стратегічних ініціатив, контроль за реалізацією стратегії.

Література

1. Вісник соціально-економічних досліджень, 2013 рік, випуск 1 (48) с. 128–129 / Електронний ресурс: file:///C:/Users/Valeria/Downloads/Vsed_2013_1_21%20(2).pdf
2. Войнаренко М. П. Стратегія розвитку легкої промисловості України // Вісник Хмельницького національного університету 2009. — № 6. — Т. 1.
3. Українська асоціація підприємств легкої промисловості [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrlegprom.org.ua/>.
4. Розміщення продуктивних сил: Посібник / Тарангул Л.Л., Горленко І.О., Євтушенко Г.І. — К., 2000. — 264 с. / 2.9 Легка промисловість.
5. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия. / И. А. Бланк. — К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. — 784 с.